Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Уперад

Орган Лідскага Г.К. і Р.К. КП (б) Беларусі, Гарадскога і Раённага Совета Дэпутатаў Працоўных.

№ 14 (249) чацвер 8 сакавіка 1945 г.

Цана 15 кап.

Совецкія жанчыны і дзяўчаты! У дасканаласці авалодвайце вытворчымі спецыяльнасцямі, няспынна павышайце прадукцыйнасць працы! Вывучайце ваенную справу! Усе сілы на разгром ворага, на далейшы ўздым народнай гаспадаркі!

Дзень 8-га сакавіка — свята свабоднай і раўнапраўнай совецкай жанчыны

У гэтым годзе совецкія жанчыны праводзяць міжнародны жаночы дзень у умовах новых гістарычных перамог Чырвонай Арміі на фронце барацьбы з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Чырвоная Армія, выгнаўшы ворага за межы нашай Радзімы, вызваліла мільёны совецкіх жанчын з-пад нямецкага іга.

У дзень міжнароднага свята жанчын — 8-га сакавіка, жанчыны вызваленых раёнаў выражаюць самую шчырую ўдзячнасць і найлепшыя пажаданні сваёй вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі і яе Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну!

Калі над нашай Радзімай навісла пагроза ў выніку разбойнічага нападу гітлераўскай Германіі, разам з мужчынамі, за чэсць, свабоду і незалежнасць нашай Радзімы, з аружжам у руках, в кіпучай нянавісцю да ворага выступілі многія жанчыны. Мужна змагаюцца з азвярэлым фашызмам слаўныя дочкі Совецкага Саюза, лётчыцы, снайперы, сувязістагі, зенітчыцы.

На грудзях многіх адважных жанчын вечнай славай зьяюць залатыя зоркі Героя Совецкага Саюза, нямеркнучай славай пакрылі сябе лётчыцы: гвардыі маёр Нікуліна Еўдакія Андрэеўна, гвардыі маёр Амосава Серафіма Тарасаўна, гвардыі старшы лейтэнант Папова Анна Васільеўна і многа другіх. Совецкія патрыёткі самаадданапрацуюць у Чырвонай Арміі ўрачамі, медыцынскімі сёстрамі, санітаркамі, выратоўваючы жыццё раненых совецкіх воінаў.

Тысячы совецкіх жанчын партызанак праславілі сябе гераічнымі баявымі подзвігамі, мужнасцю і стойкасцю ў барацьбе з гітлерамі на часова захопленых ворагам тэрыторыях. Бяссмертнымі застануцца імёны Герояў Совецкага Саюза партызанак Зоі Касмадэмʼянскай, Лізы Чайкінай.

Усяму свету вядомы выдатнейшыя працоўныя подзвігі совецкіх жанчын, якія вырабляюць снарады, здабываюць вугаль, сабіраюць самалёты, вядуць да фронту воінскія эшалоны, вараць сталь, шыюць воінам абмундзіраванне, даглядаюць раненых воінаў.

Усім вядомы такія імёны, як Каця Барышнікава, якая праводзячы ў жыццё вытворчыя ноўшаства, дала магчымасць паменшыць удвая рабочых брыгады, выконваючы ранейшы абʼём работы. Каця Чэрашэнко — нарэзчыца завода „Чырвоны Штампоўшчык" Чкалаўскай вобласці выконвае норму выпрацоўкі на 500%. Уся наша краіна, знае і паважае знатную трактарыстку Дар'ю Гармаш, за яе першакласную работу на трактары.

Жанчыны вызваленых ад ворага раёнаў з кожным днём павялічваюць дапамогу сваёй вызваліцельніцы Чырвонай Арміі, працуюць над аднаўленнем сваіх гарадоў і сёл, гаспадарчых і культурных устаноў, разбураных нямецкімі захопнікамі.

Безгранічная адданасць Радзіме, гарачы совецкі патрыятызм сталі для нашых жанчын крыніцай ваенных і працоўных подзвігаў.

Даючы высокую ацэнку работы нашага тыла тав. Сталін прыраўноўваў працоўныя подзвігі совецкіх людзей да ратных подзвігаў нашых воінаў.

„Назаўсёды ўвойдуць у гісторыю бяспрыкладныя працоўныя подзвігі совецкіх жанчын і нашай слаўнай совецкай моладзі, вынесшых на сваіх плячах асноўную цяжасць працы на фабрыках і заводах, у калгасах і соўгасах" (Сталін).

Дзесяткі тысяч жанчын узялі на выхаванне дзяцей, страціўшых сваіх бацькоў у часе вайны, і акружылі іх мацярынскай ласкай. Неацэнімую дапамогу аказваюць жанчына ў доглядзе раненых і выздараўліваючых воінаў Чырвонай Арміі. Тысячы жанчын-донараў даюць сваю кроў для выратавання жыццяў франтавікоў.

Совецкія жанчыны з чэсцю выконваюць свой абавязак перад Радзімай, садзейнічаюць узмацненню ваеннай і эканамічнай магутнасці совецкай дзяржавы. Яны аказаліся дастойнымі сваіх бацькоў і сыноў, мужоў і братоў, адстаяўшых радную зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Для канчатковага разгрому ворага, кожная жанчына і дзяўчына нашай краіны, як і ўвесь совецкі народ, павінны працаваць яшчэ больш упорна, з дня на дзень павялічваючы выпуск узбраення, боеприпасаў і снаражэння для фронта, прадуктаў харчавання для арміі і краіны, сыравіны для прамысловасці.

Совецкія жанчыны новымі подзвігамі ў тылу і на фронце набліжаць час поўнай перамогі над ворагам.

НА ФРАНТАХ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

(Агляд ваенных дзеянняў за час з 28 лютага па 6 сакавіка 1945 г.)

У Усходняй Прусіі, на паўднёвы-захад ад Кенігсберга, нашы войскі прадаўжалі сціскаць кальцо вакол Усходне-Прускай групіроўкі праціўніка. Занята 26 населеных пунктаў. Немцы нясуць вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы. Толькі 2-га сакавіка совецкія часці знішчылі больш 3 тысяч гітлераўцаў і 34 танкі.

Войскі 2-га Беларускага фронта, пасля двохтыднёвай асады і упорных баёў, разграмілі акружаную групіроўку праціўніка і 6-га сакавіка авалодалі горадам і крэпасцю Грудзяндз (Граўдэнц) — магутным вузлом абароны немцаў у ніжнім цячэнні ракі Віслы. Узята ў палон больш 5 тысяч салдат і афіцэраў праціўніка, у тым ліку камендант крэпасці генерал-маёр Фрыкке і яго штаб.

У Памераніі войскі 2-га Беларускага фронта, прадаўжаючы наступленне, авалодалі гарадамі Нойштэтцін, Прэхлаў, Руммельсбург і Поллноў — важнымі вузламі камунікацый і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў. Праціўнік прадпрыняў адчаяныя спробы затрымаць наступаючыя совецкія часці і недапусціць да ўзбярэжжа Балтыйскага мора. Немцы спешна перакінулі ў раён прарыва буйныя сілы. Танкі і пяхота ворага многа разоў кідаліся ў контратакі. Расчляняючы дывізіі ворага на часці і знішчаючы іх, нашы войскі 4 сакавіка прасунуліся ўперад на 35 кіламетраў і выйшлі на ўзбярэжжа Балтыйскага мора. Тагім чынам, войскі праціўніка ў усходняй Памераніі адрэзаны ад яго войск у заходняй Памераніі. У выніку імклівай атакі совецкія часці авалодалі горадам Кезлін — важным вузлом камунікацый і магутным апорным пунктам абароны немцаў на шляхах з Данцыга ў Штэтцін. На паўднёвы захад ад горада Кезлін войскі 2-га Беларускага фронта зліквідавалі акружаную групу праціўніка і ўзялі ў палон камандуючага Кезлінскай акругай генерал-лейтэнанта фон Ціклоў разам з яго штабам і больш адной тысячы нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 1-га Беларускага фронта перайшлі ў наступленне на ўчастку на ўсход ад гораду Штаргард. Пасля магутнай артылерыйскай і авіяцыйнай падрыхтоўкі совецкія пехацінцы атакавалі праціўніка і ў жорсткім баю прарвалі яго вельмі ўмацаваную абарону. Развіваючы поспех, нашы рухомыя злучэнні прарваліся ў тыл ворага, апракінулі і рассеялі падыходзячыя нямецкія рэзервы. За чатыры дні наступальных баёў з 1-га па 4-га сакавіка совецкія войскі прасунуліся ўперад на 100 кіламетраў і выйшлі на ўзбярэжжа Балтыйскага мора ў раёне горада Кольберг. У ходзе наступлення совецкія часці занялі 10 гарадоў і больш 600 другіх населеных пунктаў. Адначасова на поўдні і паўднёвым захадзе ад горада Штаргард войскі фронта занялі горад і чыгуначны вузел Пірытц і больш 50 другіх населеных пунктаў.

Прадаўжаючы наступленне войскі 1-га Беларускага фронта 5 і 6 сакавіка авалодалі гарадамі Штаргард, Наўгард, Польцын, Деммін, Трэптоў і другімі магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у заходняй Памераніі. На поўдні ад горада Шыфельбайн войскі фронта акружылі значную групіроўку праціўніка і вядуць паспяховыя баі па яе знішчэнню.

У Браслаў нашы войскі вялі баі па знішчэнню акружанай групіроўкі праціўніка і занялі некалькі прыгарадаў і 20 кварталаў.

У Чэхаславакіі на паўночным захадзе і захадзе ад горада Лучэнец нашы войскі, дзейнічаючы ў цяжкіх умовах гарыстаслясной мясцовасці, з баямі прасоўваліся ўперад і занялі рад населеных пунктаў.

За час з 27 лютага па 5 сакавіка нашы войскі на усіх франтах падбілі і знішчылі 371 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 237 самалётаў праціўніка.

Дапамога школам заходніх абласцей Беларусі

Наркам асветы РСФСР рашыў аказаць шырокую дапамогу школам заходніх абласцей Беларускай ССР. Туды накіроўваецца 60 выкладчыкаў, якія канчаюць у гэтым годзе педагагічныя і настаўніцкія інстытуты і аспірантуры. Школам Баранавіцкай, Брэсцкай, Гродненскай, Маладзечненскай і Пінскай абласцей насылаюцца навучальна-наглядныя дапаможнікі на 750.000 рублёў. Навучальна-педагагічнаму дзяржвыдавецтву даручана выдаць і накіраваць гэтым школам звыш плана 20.000 падручнікаў на рускай мове. Камплектуюцца для заходніх абласцей Беларусі 60 школьных бібліятэк.

(ТАСС).

Саюзнікі занялі Кельн

Лондан, 6 сакавіка (ТАСС)

Як перадае агенцтва Рэйтэр, штаб 1-й амерыканскай арміі афіцыяльна паведаміў, што Кельн заняты войскамі саюзнікаў.

Фінляндыя афіцыяльна абвясціла вайну Германіі

Хельсінкі, 4 сакавіка (ТАСС). Фінскі ўрад афіцыяльна заявіў аб тым, што Фінляндыя знаходзіцца ў стане вайны з Германіяй.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

Войскі маршала Жукава і маршала Ракасоўскага, працягваючы наступленне і перамогшы моцную абарону немцаў у Кольберга і Кезліна, выйшлі на ўзбярэжжа Балтыйскага мора. Нямецкія войскі ў усходняй Памераніі аказаліся такім чынам адрэзанымі ад войск, якія дзейнічаюць у заходняй часці Памераніі. Становішча Берліна і другіх цэнтраў Германіі з кожным днём становіцца ўсё больш пагражаючым.

Разгортваецца таксама наступленне саюзнікаў на захадзе. Актыўныя аперацыі ідуць на фронце працягласцю больш 200 кіламетраў. Заняты буйныя нямецкія гарады Гладбах і Крэфельд. Арміі саюзнікаў прасоўваюцца да важнейшага прамысловага раёну Германіі — Рэйнска-Вестфальскага. Тут у мірны час Германія выплаўляла 85 % чыгуна.

На працягу дзесяткаў кіламетраў саюзныя арміі выйшлі да апошняга сур'ёзнага рубяжа праціўніка — ракі Рэйн. Нямецкія войскі імкнуцца перапраўляцца на ўсходні бераг гэтай самай вялікай ракі Заходняй Еўропы. Аднак, англа-амерыканская авіяцыя разбурае масты, а наземныя войскі вядуць баі пры пераправах.

Важнейшыя прамысловыя цэнтры Заходняй Германіі-Дуйсбург і Дзюссельдорф ужо знаходзяцца пад агнём артылерыі наступаючых саюзных армій, а часці 1-й амерыканскай арміі ўступілі ў горад Кельн.

Замяшанне ў фашысцкай Германіі настолькі вялікая, што нават гітлераўскі друк не можа скрыць грознай небяспекі, якая навісла над краінай у выніку ўзгодненасці ў дзеяннях Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў. Фашысцкая газета „Гакенкрэнцбанер“ з трывогай піша аб тым, што ў разгарнуўшайся бітве немцам прыходзіцца „трымаць лінію Одэра на ўсходзе, лінію заходняга вала на захадзе, адарваючы ў той-жа час поўдзень Германіі, адначасова адбіваючы магчымасць утаржэння з поўначы.

* * *

Гэтымі днямі англійскі парламент абмяркоўваў паведамленне прэм'ер міністра Чэрчыля аб рашэннях Крымскай канферэнцыі. Асабліва падрабязна было абмеркавана пытанне аб Польшчы. Чэрчыль падкрэслоў справядлівасць прапануемай Совецкім Саюзам Польска-Совецкай граніцы, указаўшы пры гэтым, што „калі-б не было каласальных намаганняў і ахвяр з боку Расіі, Польшча была-б асуджана на поўную пагібель ад рук немцаў“. Палата абшчын з вялікай перавагай па колькасці галасоў прыняла рэзалюцыю, ухваляючую рашэнні Крымскай канферэнцыі і аднадушна выразіла давер'е ўраду.

У Амерыцы прэзідэнт США Рузвельт, выступаючы на сумесным паседжанні абаіх палат кангрэса з прамовай аб спатканні кіраўнікоў трох дзяржаў, абвясціў, што „Крымская канферэнцыя была паспяховай спробай трох вядучых краін знайсці агульную базу для міра“.

* * *

У Румыніі прэм'ер міністр генерал Радэску, апіраючыся на профашысцкія сілы, рыхтаваўся ажыццявіць антыдэмакратычны пераварот. Былі тайна сканцэнтраваны войскі, вялікую актыўнасць распачалі фашысты-легіянеры. У сталіцы і радзе правінцыяльных гарадоў войскі стралялі ў дэманстрацыі, арганізаваныя нацыянальна-дэмакратычным фронтам. Усё гэта выклікала абурэнне народных мас і ўзмацніла іх згуртаванне навокал эмакратычных партый. Генерал Радэску вымушан быў выйсці ў адстаўку. Фарміраванне новага ўраду даручана Петрэ Гроза — аднаму з кіраўнікоў нацыянальна-дэмакратычнага фронта.

В. Грышаніі.

Хвароба Маннергейма

Хельсінкі 6 сакавіка (ТАСС) Сягоння хельсінскія газеты апублікавалі наступнае паведамленне: „5 сакавіка на паседжанні дзяржаўнага совета была прачытана атрыманая праз міністэрства юстыцыі заява прэзідэнта рэспублікі аб тым, што ён з прычыны хваробы часова не ў стане выпаўняць свае функцыі, пачынаючы з 5 сакавіка. На аснове закона аб форме дзяржаўнага праўлення, справамі прэзідэнта на той перыяд, калі ён не можа ведаць сваімі справамі, кіруе прэм'ер міністр“.

Фарміраванне новага ўраду Югаславіі

Белград, 6 сакавіка (ТАСС). Рэгенцкі совет увечары 5 сакавіка прыняў адстаўку югаслаўскага каралеўскага ўраду. Са свайго боку антыфашысцкае вече нацыянальнага вызвалення Югаславіі ўчора-ж прыняла адстаўку нацыянальнага камітэта.

Фарміраванне ўрада рэгенцкім советам даручана маршалу Тіто.

Чакаюць, што склад новага ўраду будзе зацверджан заўтра, 7 сакавіка.

Жанчына на вытворчасці

У той час, калі нашы слаўныя воіны герайчна давяршаюць справу канчатковага разгрома гітлераўскай Германіі, у тылу заменяюць мужчын ва ўсіх галінах вытворчасці нашы жанчыны.

Прыкладам гэтага служыць работніца лідскага харчкамбіната т. Данчэнкава, якая, працуючы на адбудове завода, выконвала ўсякую цяжкую фізічную працу, — насіла знізу на трэці паверх будынку па 108 кілаграмаў цэглы і іншы цяжар.

На заводзе сельгасмашын № 1 работніца Ступновіч Леокадыя на працягу двохмесячнай практыкі настольскі авалодала працай на такарным станку, што сягоння выконвае норму выпрацоўкі больш чым на 170 %; токары-жанчыны Семашка і Слівенская выконваюць норму выпрацоўкі на 130 процантаў.

Пры паравозным дэпо станцыі Ліда працуе 19 жанчын, якія з кожным днём паляпшаюць сваю работу. Тэхнік-нарміроўшчык і яна-ж комсорг дэпо Рыбакова А. А., арганізавала комсамольскую паравозную брыгаду на пасажырскім паравозе 211-51. Па ініцыятыве Рыбаковай гэты паравоз і паравозная брыгада лічацца ў дэпо найлепшай. Паравоз утрымліваецца ў культурным стане па пачыну вядомага чыгуначніка Луніна. Брыгада ўтварае самастойна рамонт свайго паравоза.

З творчым энтузіязмам працуе Міхайленка Лідзія, памочнік машыніста паравоза. У цяжкіх зімовых умовах яна старанна выконвае усе свае функцыі. Паравоз перайшоў з аднаго віда атаплення на іншае без асаблівых цяжкасцей, дзякуючы настойлівасці і знаходчывасці Міхайленка, ця топка паравоза была зусім да гэтага не прыстасавана.

Самаадданай працай на вытворчасці, транспарце, ва усіх галінах палітычнага і культурнага жыцця — грамадскага жыцця нашы жанчыны дапамагаюць Чырвонай Арміі дабіць фашысцкіх ізвергаў.

М. Сакалова.

ЖАНЧЫНЫ-МАТКІ АТУЛЕНЫ АПЕКАЙ

Асабліва гарачымі клопатамі акружаны ў нашай радзіме жанчыны-маці. Партыя і ўрад ствараюць ім усе ўмовы, спрыяючыя для ўзгадоўвання і выхоўвання дзетвары.

У нашым горадзе выплачана 64091 рублёў дапамогі многадзетным мацерам, з якіх многія прадстаўлены да ўзнагароды Гаеўская Ю. Леапольдаўна прадстаўлена да ўзнагароды ордэнам „Маці-гераіня“.

Гаеўская Юлія Леапольдаўна нарадзіла і выхоўвае дванаццаць дзяцей.

Цяжка было маці Гаеўскай гадаваць сваіх малышоў пры нямецкай акупацыі.

Цяпер на дапамогу прышла совецкая ўлада. Юлія Леапольдаўна атрымала дапамогу па многадзетнасці 9250 рублёў грашыма, 2 пары валенкаў, 30 метраў мануфактуры. Ёй прадстаўлена новая кватэра, апал, і іншае.

Совецкая жанчына мае ўсе магчымасці, каб з сваіх дзяцей выхаваць дастойных сыноў і дачок совецкай Радзімы.

К. Якімчык.

Як я стала двохстаночніцай

Да гэтага часу я была хатняй гаспадыняй і прышла на гваздзільны завод не меўшы кваліфікацыі. Аддзел кадраў накіраваў мяне прыбіральшыцай. Працаваўшы на заводзе, мне захацелася стаць кваліфікаванай работніцай. Дырэкцыя завода дала мне магчымасць вучыцца, і я, прыклаўшы ўсё старание, хутка авалодала станком; паступова я перайшла на абслугоўванне двох станкоў, выконваючы норму выпрацоўкі на 130 процантаў; у гэтым месяцы маё імя з'явілася на завадской дошцы пачоту.

Анна Гудзень.

Санаторыі для будучых матак

Па рашэнню сакратарыята ВЦСПС арганізаваны санаторыі для цяжарных жанчын у Маскве, Ленінградзе, Баку, Свердлоўску, Омску, Казані, Алма-Ата і Ташкенце. Яны размешчаны ў маляўнічых мясцовасцях у спецыяльна абсталяваных будынках. Будучыя маці карыстаюцца кваліфікаваным доглядам. Дактары дзяжураць круглыя суткі.

Пры санаторыях адкрыты бібліятэкі, чытальныя залы. Працуюць кружкі мастацкай самадзейнасці, вышыўкі, крою і шыцця. Рэгулярна наладжваюцца лекцыі, канцэрты і кіно-сэансы. (ТАСС).

Мая ўдзячнасць за вызваленне

Я вельмі ўдзячна Чырвонай Арміі, якая вызваліла мяне з канцэнтрацыйнага нямецкага лагеру, агароджанага калючым дротам, вызваліла з крывавых гестапаўскіх рук, выратавала ад холаду і голаду.

З прыходам совецкай улады я распачала працаваць на адбудове завода харчканцэнтратаў. Да працы мяне натхнялі перамогі Чырвонай Арміі. Я насіла на трэці паверх будынку па 27 цаглін за адзін раз, ачышчала будынак ад грузу.

Усе цяжкасці працы на адбудове ў зімовых умовах пасля нямецкага разбурэння мы перамаглі, і харчкамбінат адбудован.

За маё вызваленне я гатова для Чырвонай Арміі і для Радзімы аддаць усе свае ўменні і сілы, а як спатрэбіцца, — нават жыццё.

Данчэнкава.

В. а. адказ. рэд. Ю. ДРАГУН

РАШЭННЕ

Выканкома Лідскага Гарадскога Совета дэпутатаў працоўных

27 лютага 1945 г. горад Ліда

Аб мерапрыемствах па ачыстцы горада ад снегу і лёду.

У мэтах своечасовай ачысткі вуліц ад снегу і лёду Выканком Лідскага Гарадскога Совета дэпутатаў працоўных

ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Абавязаць кіраўнікоў прадпрыемств, установ, домакіраўніцтвы і прыватных домаўладальнікаў утвараць сістэматычную штодзённую ачыстку вуліц і тратуараў ад снегу і лёду — да бруковання.
2. Ускласці адказнасць на дырэктароў прадпрыемств, кіраўнікоў установ і арганізацый за ачыстку прымацованых да іх участкаў, акрамя тэрыторыі размяшчэння сваіх прадпрыемств, установ і арганізацый.
3. Зацвердзіць план размеркавання ўчасткаў для ачысткі па прадпрыемствах, установах і арганізацыях.
4. За невыкананне дадзенага рашэння вінаўныя падвяргаюцца грашоваму штрафу, або папраўча — працоўным работам да 14 дзён.
5. Кантроль за выкананнем данага рашэння ўскладаецца на горжылкіраўніцтва і органы міліцыі.

Старшыня Горвыканкома Васільеў.

Адказны сакратар Горвыканкома Глухараў.

Грамадзянін **Момат Філіп Іванавіч** разводзіцца са сваёй жонкай **Момат Еленай Савельеўнай.**